

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRO 2002 M. VASARIO 12 D.
ĮSAKYMO NR. 49 „DĖL NETAURIJŲ METALŲ LAUŽO IR ATLIEKŲ
SUPIRKIMO, APSKAITOS IR SAUGOJIMO TVARKOS PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2005 m. gegužės 2 d. Nr. 4-184
Vilnius

1. P a k e i ė i u Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. vasario 12 d. įsakymą Nr. 49 „Dėl Netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo, apskaitos ir saugojimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 16-628, Nr. 38-1412, Nr. 68-2794, Nr. 76-3280):

- 1.1. Įrašau antrašoje vietoj žodžio „tvarkos“ žodį „taisyklių“.
- 1.2. Įrašau 1 punkte vietoj žodžio „tvarką“ žodį „taisyklės“.
- 1.3. Įrašau 2.1 punkte vietoj žodžio „tvarka“ žodį „taisyklės“.
- 1.4. Įrašau 2.2 punkte vietoj žodžio „tvarkos“ žodį „taisyklių“.
- 1.5. Įrašau 2.3 punkte vietoj žodžių „galiojusią tvarką“ žodžius „galiojusias taisyklės“.

1.6. Nurodytuojų įsakymu patvirtintoje Netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo, apskaitos ir saugojimo tvarkoje įrašau pavadinime vietoj žodžio „tvarka“ žodį „taisyklės“ ir išdėstau jas nauja redakcija (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad Netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo, apskaitos ir saugojimo taisyklių 5 punkto reikalavimai taikomi supirkimo aikštelėms, įrengiamoms įsigaliojus šiam įsakymui.

ŪKIO MINISTRAS

VIKTOR USPASKICH

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2002 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 49
(Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2005 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. 4-184 redakcija)

**NETAURIJŲ METALŲ LAUŽO IR ATLIEKŲ SUPIRKIMO,
APSKAITOS IR SAUGOJIMO TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios taisyklės nustato netauriųjų metalų (juodųjų ir spalvotųjų metalų bei jų lydinių) laužo ir atliekų (toliau vadinama – laužas ir atliekos) supirkimą, apskaitą ir saugojimą, taip pat supirkimo vietų įrengimo reikalavimus.

2. Šiose taisyklėse vartojamos pagrindinės sąvokos:

„**Netaurieji metalai**“, „**netauriųjų metalų laužas ir atliekos**“ ir „**supirkimo vieta**“ atitinka apibrėžimus, pateiktus Lietuvos Respublikos skirtų realizuoti netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo įstatyme (Žin., 2001, Nr. 93-3257).

„**Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorija**“, „**komercinės paskirties objektų teritorija**“ ir „**visuomeninės paskirties teritorija**“ suprantamos taip, kaip jos apibūdintos Pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties žemės sklypų naudojimo būdų turinyje, žemės sklypų naudojimo pobūdžių sąrašė ir jų turinyje, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. 3D-37/D1-40 (Žin., 2005, Nr. 14-450).

Supirkėjas – įstatymų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje įregistruota įmonė ir užsienio juridinio asmens, pagal užsienio valstybės įstatymus turinčio teisę verstis ūkine komercine veikla, filialas.

3. Supirkėjai, superkantys netauriųjų metalų laužą ir atliekas, turi vykdyti Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų ir šių taisyklių reikalavimus.

4. Supirkimo vietoje asmuo, atsakingas už jos veiklą, privalo turėti:

4.1. supirkėjui išduotos licencijos supirkti skirtų realizuoti netauriųjų metalų laužą ir atliekas (toliau vadinama – licencija) kopiją (išskyrus supirkėjus, naudojančius supirktą laužą ir atliekas produkcijai gaminti);

4.2. supirkėjo registravimo pažymėjimo kopiją, patvirtintą supirkėjo vadovo parašu ir antspaudu, jeigu antspaudą supirkėjas privalo turėti;

4.3. sutarties, kurios pagrindu supirkėjas naudojasi supirkimo vieta (kai supirkimo vieta nėra supirkėjo nuosavybė), ir supirkimo vietos nuosavybę įrodančių dokumentų kopijas, patvirtintas supirkėjo vadovo parašu ir antspaudu, jeigu antspaudą supirkėjas privalo turėti;

4.4. laužo ir atliekų supirkimo apskaitos knygą (toliau vadinama – apskaitos knyga);

4.5. dokumentą, patvirtinantį svarstyklių metrologinę patikrą;

4.6. gamtos išteklių naudojimo leidimo, išduoto pagal Gamtos išteklių naudojimo leidimų išdavimo ir gamtos išteklių naudojimo limitų bei leistinos taršos į aplinką normatyvų nustatymo tvarką, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 387 (Žin., 1999, Nr. 106-3087), ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo, išduoto pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (Žin., 2002, Nr. 85-3684), kopiją (supirkėjams, kurie superka, naudoja ir (ar) šalina metalo laužą ir atliekas);

4.7. pavojingų atliekų tvarkymo licencijos, išduotos pagal Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisykles bei Pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams taikomų kvalifikacinių reikalavimų ir atestavimo tvarką, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 684 (Žin., 2004, Nr. 18-552), kopiją (supirkėjams, kurie superka (surenka) laužą, turintį pavojingų atliekų (akumulatoriai, tepalų filtrai ar kt.), jį naudoja ir (ar) šalina);

4.8. kitus norminiuose teisės aktuose nurodytus dokumentus.

II. SUPIRKIMO VIETŲ ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

5. Supirkimo vieta gali būti įrengiama tik pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijose (juodųjų ir spalvotųjų metalų laužui ir atliekoms supirkti, naudoti ir (ar) šalinti) ir negali ribotis su rezervatais, draustiniais, valstybiniais parkais ir kitomis gamtinio pobūdžio saugomomis teritorijomis ar būti jų viduje, jei tai nėra nustatyta šių teritorijų planavimo dokumentuose. Taip pat supirkimo vieta negali būti įrengiama visuomeninės paskirties teritorijose, gyvenamuosiuose namuose, sodininkų bendrijų sodų žemėje, boksinuose ir metaliniuose garažuose ir jiems priskirtose teritorijose.

6. Supirkimo vietos gali būti steigiamos specialiai įrengtoje patalpoje arba atviroje aikštelėje, prie kurios įrengtas privažiavimas.

7. Specialiai įrengta patalpa arba atvira aikštelė, išskyrus priskiriamas I grupės nesudėtingiems statiniams pagal statybos techninio reglamento STR 1.01.07:2002 „Nesudėtingi (tarp jų laikini) statiniai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 184 (Žin., 2002, Nr. 43-1639), nuostatas, turi būti pripažinta tinkama naudoti statybos techninio reglamento STR 1.11.01:2002 „Statinių pripažinimo tinkamais naudoti tvarka“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 242 (Žin., 2002, Nr. 60-2475), nustatyta tvarka ir atitikti Darboviečių įrengimo bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 1998 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. 85/233 (Žin., 1998, Nr. 44-1224), reikalavimus.

8. Supirkimo vietoje turi būti iškaba su supirkėjo pavadinimu. Klientams matomoje vietoje turi būti nurodytas darbo laikas, telefono numeris, supirkėjo vadovo vardas, pavardė ir telefono numeris bei Draudžiamų supirkti netauriųjų metalų laužo ir atliekų sąrašas.

9. Supirkimo vietoje turi būti:

9.1. metrologiškai patikrintos svėrimo priemonės;

9.2. gamybinės buities patalpos;

9.3 užrakinamosios specialiai pritaikytos pavojingų atliekų surinkimo ir saugojimo priemonės (talpyklos) (kai superkamas laužas, turintis pavojingų atliekų (akumuliatoriai, tepalų filtrai ar kt.));

9.4. reikiamos individualiosios saugos darbe ir pirminės gaisro gesinimo priemonės;

9.5. priemonės, užtikrinančios esamų vertybių ir apskaitos dokumentų saugumą;

9.6. radiacinio lygio matavimo prietaisas superkamo laužo ir atliekų radiaciniam lygiui nustatyti;

9.7. kitos norminiuose teisės aktuose nurodytos priemonės.

10. Kai supirkimo vieta įrengiama atviroje aikštelėje, būtini šie papildomi reikalavimai:

10.1. supirkimo vieta turi būti aptverta, išasfaltuota ar padengta kita kieta danga ir užrakinama;

10.2. paviršinės nuotekos turi būti tvarkomos pagal Aplinkosaugos reikalavimus paviršinėms nuotekoms tvarkyti, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 687 (Žin., 2004, Nr. 10-289).

III. DOKUMENTAI, PATVIRTINANTYS, KAD SUPIRKIMO VIETOS ATITINKA NUSTATYTUS SUPIRKIMO VIETŲ ĮRENGIMO REIKALAVIMUS

11. Rengdamas dokumentus, patvirtinančius, kad supirkimo vieta atitinka Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos nustatytus supirkimo vietų įrengimo reikalavimus, supirkėjas supirkimo vietas turi nurodyti:

11.1. supirkimo vietos adresą;

11.2. superkamo laužo ir atliekų (juodųjų ar (ir) spalvotųjų metalų) pavadinimą;

11.3. supirkimo vietos paskirtį (supirkti ir saugoti ar kitais Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-426; 2002, Nr. 72-3016; 2004, Nr. 73-2544) 2 priede nurodytais būdais naudoti ir (ar) šalinti laužą ir atliekas);

11.4. supirkimo vietos savininką, (supirkėjo pavadinimą, teisinę formą, kodą ir buveinę);

11.5. gamybines buities patalpas, svėrimo priemones, pavojingų atliekų surinkimo ir saugojimo priemones (talpyklas) (kai superkamas ir saugomas laužas, turintis pavojingų atliekų) ir kitus įrenginius;

11.6. supirkėjo vadovo vardą, pavardę;

11.7. supirkimo vietos plane gali būti nurodyti ir kiti duomenys.

12. Jeigu supirkimo vieta šių taisyklių 7 punkte nustatytais atvejais statinių pripažinimo tinkamais naudoti komisijos pripažinta tinkama naudoti ir atitinka šių taisyklių 5, 6, 7, 8, 9 ir 10 punktuose nustatytus reikalavimus, supirkimo vietos planas yra pasirašytas supirkėjo vadovo ir kartu su planu pateikiama gamtos išteklių naudojimo arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo kopija, laikoma, kad supirkimo vieta atitinka Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos nustatytus supirkimo vietų įrengimo reikalavimus.

13. Supirkimo vietos plano, įforminto pagal šių taisyklių 12 punktą, kopiją supirkėjas turi pateikti savivaldybės, kurios teritorijoje yra steigiama supirkimo vieta, vykdomajai institucijai. Kartu su supirkimo vietos planu supirkėjas turi pateikti ir šiuos dokumentus:

13.1. sutarties, kurios pagrindu supirkėjas naudojami supirkimo vieta (kai supirkimo vieta nėra supirkėjo nuosavybė), ir supirkimo vietos nuosavybę įrodančių dokumentų kopijas, patvirtintas supirkėjo vadovo parašu ir antspaudu, jeigu antspaudą supirkėjas privalo turėti;

13.2. dokumento, patvirtinančio svarstyklių metrologinę patikrą, kopiją;

13.3. prie supirkimo vietos plano gali būti pridėti ir kiti dokumentai. Licenciją išduodančiai institucijai paprašius, turi būti suteikta galimybė apžiūrėti netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo vietą;

13.4. kitus norminiuose teisės aktuose nurodytus dokumentus.

IV. LAUŽO IR ATLIEKŲ SUPIRKIMAS

14. Supirkėjai, turintys licencijas, laužą ir atliekas superka vadovaudamiesi reikalavimais, nustatytais Skirtų realizuoti netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo licencijavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 177 (Žin., 2002, Nr. 15-570; 2004, Nr. 134-4858).

15. Supirkėjai, naudojantys supirktą laužą ir atliekas produkcijai gaminti, be licencijų laužą ir atliekas iš Lietuvos Respublikos įmonių, įstaigų ir organizacijų, kurių veiklos procese susidaro šis laužas ir atliekos, gali supirkti tik įmonės teritorijoje.

16. Supirkėjams draudžiama supirkti laužą ir atliekas, kurios nurodytos Draudžiamų supirkti netauriųjų metalų laužo ir atliekų sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 77 (Žin., 2002, Nr. 24-895).

16.1. Supirkėjams supirkti spalvotųjų metalų laužą ir atliekas iš fizinių asmenų leidžiama vieną dieną per savaitę. Šią dieną nustato miesto (rajono) savivaldybės vykdomoji institucija.

V. LAUŽO IR ATLIEKŲ SUPIRKIMO APSKAITA

17. Laužo ir atliekų supirkimo apskaita turi būti organizuojama ir tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu (Žin., 2001, Nr. 99-3515) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais buhalterinę apskaitą.

18. Kiekvienoje supirkimo vietoje laužo ir atliekų supirkimo apskaitą pagal griežtos apskaitos dokumentus ir apskaitos knygą turi tvarkyti supirkėjo vadovo paskirti atsakingi asmenys.

Šie asmenys atsako už tai, kad laiku ir tinkamai būtų padaryti įrašai apskaitos knygoje, įforminti dokumentai ir kad juose esantys duomenys būtų tikslūs, o pirkimo–pardavimo operacijos – teisėtos.

19. Prieš pradedamos naudoti apskaitos knygos turi būti sunumeruotos ir susegtos. Paskutinio knygos lapo antroje pusėje įrašoma: „Šioje knygoje sunumeruota ir susegta ... puslapių“. Įrašas patvirtinamas įmonės supirkėjo vadovo ir vyriausiojo finansininko parašais bei supirkėjo antspaudu. Apskaitos knyga Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nustatyta tvarka turi būti įregistruota teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje, kurios veiklos zonoje yra steigiama supirkimo vieta.

20. Apskaitos knygų pirmuosiuose puslapiuose turi būti:

20.1. supirkėjo ir supirkimo vietos (aikštelės, kai apskaitos knyga pradėta naudoti iki šių taisyklių įsigaliojimo) pavadinimas bei adresas;

20.2. apskaitos knygos pavadinimas;

20.3. įrašas „Pradėta“ ir po jo data, kurią knygoje padarytas pirmas įrašas apie supirkimą;

20.4. įrašas „Baigta“ ir po jo data, kurią knygoje padarytas paskutinis įrašas apie supirkimą;

20.5. įrašas „Asmuo, atsakingas už šios knygos tvarkymą“ ir po jo asmens pareigos, parašas, vardas, pavardė, data.

21. Įrašas apie pirkimo–pardavimo operaciją apskaitos knygoje turi būti padarytas ir pardavėjas bei asmuo, atsakingas už knygos tvarkymą, turi pasirašyti iš karto po pirkimo–pardavimo operacijos įforminimo.

Kiekvieno pirkimo–pardavimo atveju apskaitos knygos atitinkamose skiltyse turi būti:

21.1. įrašo data;

21.2. laužo ir atliekų pavadinimas (plieno, aliuminio ir panašus laužas ar atliekos);

21.3. perkamo laužo ir atliekų pavidalas (drožlės, radiatoriai ir panašiai);

21.4. pirkimo–pardavimo faktą patvirtinančio dokumento pavadinimas, numeris ir data;

21.5. duomenys apie pardavėją (įmonės pavadinimas, teisinė forma, kodas ir buveinė). Superkant iš fizinių asmenų, nurodomas pardavėjo vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta, jo asmenybę patvirtinančio dokumento rekvizitai;

21.6. laužo ir atliekų įsigijimą patvirtinančio dokumento rekvizitai: pavadinimas, numeris, išrašymo data (kai toks dokumentas reikalingas pagal Lietuvos Respublikos ūkio ministro patvirtintą Draudžiamų supirkti netauriųjų metalų laužo ir atliekų sąrašą);

21.7. supirkto laužo ir atliekų masė;

21.8. asmens, padariusio įrašą apskaitos knygoje, ir pardavėjo parašai.

22. Klaidos apskaitos knygoje ir kituose dokumentuose taisomos Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo nustatyta tvarka.

23. Apskaitos knyga ir joje nurodyti dokumentai saugomi supirkimo vietoje Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo nustatyta tvarka.

24. Ataskaitiniam ketvirčiui pasibaigus, supirkėjas per 20 kalendorinių dienų pateikia teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai, kurios veiklos zonoje yra įregistruotas supirkėjas, informaciją apie supirktą laužą ir atliekas.

Kalendoriniams metams pasibaigus, supirkėjai atliekų apskaitos ataskaitas pateikia Atliekų tvarkymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 (Žin., 1999, Nr. 63-2065; 2004, Nr. 68-2381), nustatyta tvarka.

VI. LAUŽO IR ATLIEKŲ SAUGOJIMAS

25. Supirkėjai, turintys licencijas, laužą ir atliekas gali saugoti licencijoje nurodytose supirkimo vietose.

26. Supirkėjai, naudojantys supirktą laužą ir atliekas produkcijai gaminti, saugo juos savo teritorijoje.

27. Supirkimo vietose ir prie jų draudžiama saugoti fiziniams asmenims ar kitiems supirkėjams priklausantį laužą ir atliekas.

28. Saugant supirktą didelių gabaritų metalo gaminių laužą ir atliekas (transporto priemonės, žemės ūkio techniką ir kitus įrenginius), turi būti užtikrinta galimybė nustatyti gaminio pardavėją.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Supirkėjų veiklą kontroliuoja ir licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūrą supirkimo vietose atlieka savivaldybės vykdomoji institucija, kurios teritorijoje supirkėjas yra įsteigtas, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos, teritorinės muitinės, teritorinės ir specializuotos policijos įstaigos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai, kitos valstybės priežiūros ir teisėsaugos institucijos pagal kompetenciją.

Kontroliuojančiosios institucijos privalo nedelsdamos raštu informuoti savivaldybių, kurių teritorijoje supirkėjas yra įsteigtas, vykdomąsias institucijas apie nustatytus pažeidimus ir taikytas nuobaudas.
